

*ИЗВОДИ ИЗ ПИСМА СТЕВЕ ДАМЈАНОВИЋА ЛЕКЕ
ДРАЖИ МИХАИЛОВИЋУ ОД 12. ЈУЛА 1942.
ГОДИНЕ*

„... Ускоро је убијен богати сељак Цвијетин Букић из села Пушковца (Бижићев реон) и опљачкан је. Однето му је десетак дуката и око 150.000 динара. Сељаци кажу да је убијен по налогу Бижићевом. Његови понеки борци почели су се служити истим методама (пљачка). Тако његов „најбољи пријатељ“, Ристо Јовановић из села Забрџа, а који се одвојио заједно са Бижићем и Тејом Букићем убијен је по наређењу Бижића, као пљачкаш и том приликом нађено му је преко 100.000 динара, које је Бижић узео, а леш је био несахрањен данима ...

Борба са комунистима

Прве половине месеца фебруара 1942. г. похватио сам партизанске курире, који су носили пошту у гл. штаб у Власеницу из Мајевце и затворио сам их. Такође сам похватио курире који су носили пошту и ин-

струкције из гл. штаба у Мајевицу. Из ухваћене поште видео сам јасно њихову намеру и план. Спремали су напад на четнике у Мајевици. Мајевички партизани тражили су бар један део „пролетерске бригаде“ која је на овдашњем терену много популарисана и тако би могли уништити четнике на Мајевици.“

Позвао сам команданте батаљона, а претходно сам израдио план за напад, тако да просто комунисти буду разоружани скоро без борбе. Напад је требало да се изведе 15. II на Срегање, нашу четничку славу. Бижића нисам позвао на ту конференцију, прво што је он већ био одвојен, а друго наслућивао сам, да нас може само издати, будући да је увијек само саботирао ред, а да је имао уза се ортодоксалног комунисту Теју Букића. Медуњић је наваљивао да се позове и Бижић и ја сам га позвао, пошто сам се бојао издаје и од Медуњића, будући да су „добри пријатељи“.

Бижић није хтјео пристати говорећи да његови људи нису припремљени за „Братоубилачку борбу“. Чим је отишао из мог штаба упутио је се право у партизански штаб са Тејом Букићем и одао је наш план. Наравно и ја сам имао човјека у партизанском штабу, који је уствари четник, а одређен да шпијунира партизански штаб и одмах је известио о случају издаје од стране Бижића. Борба је одложена за доцније, команданте батаљона сам известио да буду у строгој приправности да не би били изненађени нападом од партизана.

Први план је био да се једновремено на свим мјестима нападну партизани, зашто сам и трупу спремио, да смо били надмоћни према свакој њиховој јединици. Сем тога напасти их на нашу славу, кад се не надају свакако да би успех био сјајан и у рекордном року би били разоружани. Први план је пропао, а други се састојао, да се нападне штаб и оближње јединице једновремено са батаљонима мајевичким, којим је командовао резервни поручник Антић Љубомир (учитељ) из Тузле и јабланички, којим је командовао мој брат Јово Дамјановић, резервни инж. наредник — Ђак. Напад је извршен 20/II рано и успјех је био потпун, тако да је у самом штабу поубијано преко четрдесет водећих комунистичких личности, који су имали дан раније конференцију у штабу и нису се били разишли. Једновремено су нападнуте комунистичке

чете у селу Вукосавцима, гдје им је био и главни штаб, у Лопарама, у Вакуфу и на Површницама према Горњој Тузли. Нешто је разоружано, један део поубијан, а остатак је побегао у раван, према Сави у састав својим трију батаљона, који су били смјештени у основним школама села Ражљева, Корените и Драгаљевца. После првог дана борбе, добио сам изненадан напад своје раније стомачне болести (грчеве), о чему имам лекарско уверење од четничког лекара, који ме је леčio, а да би се борба што пре и успешније свршила, онако болестан напишем писмо Медуњићу и замолим га да утиче на Бижића да и он помогне у борби са својим борцима. Цела комунистичка трупа била је 27. фебруара на окупу у селу Вукосавцима и спрема се за одбрану. 28. фебруара подузет је општи напад на комунисте, с тим што је учествовао и Бижићев батаљон али више као посматрачи, јер су се били само поставили на висове ван дејства пешадијске ватре, док су остале јединице већ биле у најжешћој ватри, а нарочито мајевички, јабланички и подрињски, којим је командовао одлучан јунак Јово Радић, сељак из села Скочића. Бижић је послао Антићу и Дамјановићу ултимативно писмо, да врше јуриш, у противном он са својим батаљоном одлази са положаја. Јуриш је извршен и партизани су потпуно уништени, а нешто их се спасло бекством преко Јелице планине ка Шековићима и Папраћи. Ту је погинуо и командант мајевичког батаљона, рез. поручник Антић Љубомир.

Колико је који батаљон био ангажован у овим борбама са комунистима види се из листе губитака, тако да су напред поменути три батаљона имала преко педесет мртвих и рањених, а Бижићев батаљон баш ниједног. Бижић је даље продужио свој стари посао, те је по свршеној борби са партизанима опљачкао њихове магацине и пренео у свој штаб, не подневши о томе извјештај.

Након те борбе Бижић је наставио рад одвојено. Својој „гарди“ дозволио је да ради шта хоће само да је уз њега. Када му није било доста добровољних прилога, које је добијао од сељака, онда је извршио разрез над сељанима околних села, према имовном стању. Сваки је морао дати не само животних намирница сваке врсте, већ нарочито новца. Бивало је случа-

јева гдје је један сељак морао дати по 30.000 динара. Новац је узимао под изговором да му је потребно за набавку муниције у Србији, али га је међутим употребио делом да потплати своју гарду, док је већину новца задржавао за себе. Следећи разрез учинио је тобоже да набави бацаче, а онда је разрезао дин. 500.000 говорећи да је то за набавку једног топа, али сав тај новац није употребљен ни за муницију, ни за бацаче, ни за топ. већ за њега лично и његову гарду.

Сељаци су се жалили мени, али сам могао интервенисати само са последњим средством а то је са оружјем. Сељаци долазе преплашени и чак моле да не кажем да су били код мене, а камоли да кажем циљ њиховог доласка, јер знају шта их онда чека од Бижића...

... Сада ћу Вам укратко изнети податке са својом оценом за лица која сарађују са Бижићем и војводом Керовићем.

1) *Војвода мајевички Радивоје Б. Керовић*, земљорадник, из села Тобута, срез Тузла. Превејан сељак. Усијана глава. У почетку био у партизанским редовима а данас је у души исто. То се најбоље види из писма која је упућивао борцима да би их придобио за себе, што неће никад успети, ни десет неће их имати уза се — где каже да ће они сељаци, делити добро и зло и онда када се официри опет дочепају својих положаја. Главни циљ његов, као и старијег му брата Пере јесте, да из ове борбе изађу као богаташи, а и прослављени људи не бирајући за то средства. Због свега тога, а и због њиховог рада од раније у Југославији, као и њиховог пок. оца, народ, а и борци не могу и неће да чују за њих. Одржавају се и главни ослонац налазе у Бижићу.

2) *Жанд. наредник Буро Бижић*, родом из Кордуна, бивши командир жанд. станице у Угљевику, срез Бијељина (5) год. Ожењен католиком. Скроз је некултуран човјек. Склон је свему што не пристоји једном данашњем борцу. Не признаје никога, а најмање неку контролу над собом. Пљачка и терористичке мештине. Борци то виде и одлазе од њега, али после плаћају главом. Народ села у његовом сектору пати, али мора да ћути јер је голорук. Није достојан ни да учествује у светој борби, а камоли да буде неки вођа.

Главну Подршку има у жанд. кап. I кл. Стеви Ра-чићу и осталима а како сам већ навео, Бижић припре-ма терен да при крају његови протежери, иако се ни-су борили, узму власт у своје руке. Да је то тачно ви-ди се и по томе што су ти људи послали као претход-ницу у извиђање и припремање терена ваз. кап. I кл. Душана Јањића, бившег среског начелника у Бога-тићу.

3. *Рез. пеш. потпоручник Александар Медунић*, ро-дом из Брчког био је запослен код фирме „Бата“. Отац му је римокатоличке вјере. Брат му је сатник у хрват-ској војсци и на Мајевици имали смо борбу са њиме. Слободно одлази и шета се, у последње време, по Брч-ком и Брезовом Пољу, гдје и ноћи понекада. Склон ко-мунизму. Пљачкаш (животне намирнице узима од сеља-ка и увози у Брчко, продаје заплећену стоку, суву шљиву и сл. а паре ставља у свој џеп). Јавно прово-дио више мјесеци блуд са једном партизанком која је из партизанских редова дошла њему. Са истом је жи-вео као са венчаном женом јавно.

4) *Рез. ваз. поручник Петар Шрам из Брчког*, до-шао је 13. марта 1942. г. на Мајевицу. Од тога време-на пола је провео у Србији. Готован и ради на разби-јању јединства. Човек без карактера. Сви су изгледи да је он присталица Љотићеве политике.

5) *Арт. кап. II кл. Милош С. Драгичевић*. Родом из села Сухопоља — Бијељина. О њему сам већ и на-пред писао. Скроз покварен човек, без интелигенције, просто неурачунљив. Болесно амбициозан тип. Жељан славе и не бира средства да до исте дође. Корупцио-наш, који поседује скоро све негативне особине.

6) *Рез. наредник-водник Петар Русић*, родом са Приморја, а живео дуже времена у Срему, по занима-њу гостионичар. Половином марта послат је мени од мајора г. Дангића са одличном оценом и као таквог поставио сам га за команданта батаљона. Међутим у току времена се показало да му одлична оцена не пристоји, не само у погледу знања, већ и у погледу карактера, јер му је и једно и друго врло лоше. Нај-обичнији простак, који и за најмању ситницу кажња-ва и уцењује сељака на дрзак и препреден начин.

7) *Радивоје Баџичић*, из Брчког. Био је магационер код жељезнице. Покварењак прве врсте. Нераздовојни друг и сарадник Медунићев. Ишао је у Србију са још једним четником и том приликом је прикупио 150.000 динара на име помоћи за четнике од Срба избеглица и то је пропио и прокоцкао. О томе сам писмено извјештен од његовог пратиоца, али је за то његов пратилац платио главом (писмо постоји). По партизанском „поштени“ четник.

8) *Јован Тејић из Бијељине*, по занимању радник. Прави разбојник. Дошао од мајора г. Дангића и од тада је са Бижићем као његов највјернији „гардиста“.

9) *Тејо Букић* из Богutowa Села, срез Бијељина (и о њему сам још напред писао). Познати сакупљач прилога за „богомолџе“. Бижићев сарадник од раније. Ортодоксални комуниста, који је од првога дана мога рада хушкао Бижића против мене, па и данас.

10) *Јеремија Лазић*, активни пеш. наредник, родом из Богutowa Села, срез Бијељина. Ступио много доцније у четнике код Бижића. У родбинским везама је са Тејом Букићем. Скроз покварен тип и свакоме ко није уз Бижића прети убиством, као и остали Бижићевци људи.

11) *Мирко Дукановић* из Бијељине, несвршени правник. Као и сви напред набројани верно извршује Бижићеве наредбе и служи се његовим методама у свом поквареном раду. По политичком убеђењу љотићевац.

Сви напред именовани окупили су се око Бижића и у њему налазе главну подршку, с обзиром да Бижић има нешто и трупе уза се (наравно плаћене), а он пак налази главну подршку у кап. Бачићу и осталима из Србије, о којима сам већ писао и за које ради.

Главни и најопаснији су Бижић, Медунић и Браћа Керовић. Њих склонити, са осталима би било врло лако. Иначе сви су опасни ако би остали на овом терену, с обзиром да су наклоњени и да раде за рачун разорних елемената и разних политичких партија...